

REFERAT MØTE 4 I NFMF 2023

Dato: 21.11.2023 09:00-11:00

Sted: Teams

Innkalt:

Harry Arne Haugan

Morten Kveim

Odd Rune Malterud

Gunnar Amland

Evelyn Blom-Dahl

Anne Sjøvold

Andrine Kleiven

Odd Konrad Dale

Kåre Kvaløy

Karin Gjerløw Høidahl

Gjester: Hege Olin Ommedal, Mirjam Lundhaug.

Fra HK-dir: Malin Nøss Vangsnes-Weaver

Forfall: Carine Gronholz, Tom Alexander Østensen.

Faste saker

Sak A	Godkjenning av møteinnkalling	Vedtak
Sak B	Godkjenning av dagsorden	Vedtak
Sak C	Godkjenning av referat	Vedtak

Dagsorden

Saksnr.	Start	Slutt	Totalt	Sak	Sakstype o/v/d
	09:00	09:05	00:05	Velkommen og faste saker	Vedtak
O-09/23 (O-05/23)	09:05	09:20	00:15	Hvordan jobber en med å motvirke mobbing og trakassering ved Laksevåg og Bergen maritime VGS	Orientering
O-10/23	09:20	09:25	00:05	Rektormøtet	Orientering
O-11/23	09:25	09:30	00:05	Nye representanter i NFMF	Orientering
O-12/23	09:30	09:35	00:05	Møtekalender 2024	Orientering
D-12/23	09:35	09:45	00:10	Marcom II	Diskusjon
D-13/23	09:45	10:05	00:20	Kompetanse og beredskap i maritim og teknisk næring	Diskusjon
D-14/23	10:05	10:25	00:20	Dimensjonering i VGO og Fagskolen	Diskusjon
D-15/23	10:25	10:45	00:20	Bærekraftig finansiering	Diskusjon
	10:45	10:50	00:05	Eventuelt	

Faste saker:

Vedtatt

Saksliste:

O-09/23 Hvordan jobber en med å motvirke mobbing og trakassering ved Laksevåg og Bergen maritime VGS v/Hege Olin Ommedal

Videreføring av tidligere sak O-05/23. Ved Hege Ommedal, fra Laksevåg og Bergen maritime vgs.

Det er viktig med forebygging, og hindre mobbing uavhengig av kjønn – det er mange som ikke har det bra på sjøen. Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse har et bransjeprosjekt gjennom 2024 hvor ansatte og ledelsene i rederier skal jobbe med denne problematikken.

Jenter tror ofte at det er deres egen skyld når noen trakasserer dem, og ofte er det overordnede som det kan være vanskelig å stå opp mot. Det er nå søkelys på seksuell trakassering som et sikkerhetsproblem, og det arbeides internasjonalt med dette.

Ommerdal forteller om deres arbeid for å forebygge mobbing og trakassering, spesielt rettet mot jenter. Det er et mindretall av jenter på deres utdanninger, og for å sørge for at ikke noen er alene samler de alle i samme klasse. De har opprettet jentenettverk, hvor de samler jenter på tvers av utdanningene, for å også etablere nettverk til arbeidslivet. Til disse samlingene inviterer de også fagskolestudenter, som kan fortelle om videre veier innen yrket, samt være kontakter og nettverk. De bruker jentene aktivt i rekruttering, og har alltid med jenter til stands o.l. for å synliggjøre dem og rekruttere flere til tekniske og maritime dag.

Skolen har fokus på og er bevisst på jentenes posisjon, og jobber tett med rettledningstjenesten, hvor jentene får bekreftet at de må ta ordet og stå opp for seg selv. På skolen som organisasjon arbeider de med språkbruk, og prøver å motvirke upassende/nedverdiggende språkbruk og kommentarer både mellom elever og lærere.

På Fagskulen Vestland har de årlige studentundersøkelser, hvor de følger med på jenters trivsel. Tillitsvalgte møtes jevnlig, og det har blitt opprettet et læringsutvalg hvor saker kan meldes inn. Det er et stort flertall av gutter, og personalgrupper kan bli bedre på å snakke om hvordan jobbe med jenter etter inspirasjon fra Laksevåg og Bergen VGS.

Det er viktig å tenke på inkludering, motvirke mobbing og trakassering i LOS sammenheng, som et sikkerhetsspørsmål. Det er nye krav i STCW614, hvor det stilles minimumskrav til kompetanse om mobbing og seksuell trakassering (se vedlagt skriv).

Erfaringer fra arbeidslivsorganisasjonene og institusjonene viser at elever blir overrasket over at deres oppførsel/språkbruk har konsekvenser i arbeidslivet. Det etterspørres besøk fra flere organisasjoner, da det er svært nyttig for elevene å lære mer om arbeidslivet.

Det må arbeides med å forberede elevene og studentene til arbeidslivet, og være tydelig på hvordan en kan si ifra og hvilke kanaler en skal si ifra gjennom – tjenesteveien.

Sjøfartsdirektoratet har utarbeidet en anonym varslingsjeneste: [Tips oss - Sjøfartsdirektoratet](#)

Næringen blir utfordret på å utarbeide et skriv som sammen med Sjøfartsdirektoratet kan sendes til alle fagskolene og VGO.

O-10/23 Rektormøtet 2023 v/Harry Arne Haugen

Kort orientering om Rektormøtet som ble arrangert 7.11.2023 av Nasjonalt Fagskoleråd.

Kortsiktige prosjekter er vanskelig å gjennomføre. Bransjeprogrammer/industrifagskolen har vært vanskelig å få til pga manglende arbeidskraft/kompetanse. Bekymringsfullt at de 9.7 millionene fra MARCOM II går til utviklingsmidlene, og konkurrerer også med fagområdeakkreditering.

Nasjonale planer: hvilken form skal en slik plan ha? Utfordrende med endringer siden emnene er knyttet til STCW-konvensjonen. Målet kan være at nasjonale planer skal være en ressurs for å utvikle gode studieplaner.

Finansieringen av fagskoleutdanning er utfordrende, det er urovekkende at fylkeskommunen må bruke så mye av frie midler til å dekke fagskoleutdanning. Helsefag og maritime fag må konkurrere

om samme midler, hvor maritime utdanninger koster mer enn helseutdanninger. Det er da fare for at maritime utdanninger nedprioriteres/legges ned.

Det er vanskelig å få midler til administrativ utvikling, da er det ikke mulig å ruste institusjonene til å bli solide.

Innhenting av kompetanse: Arbeidslivsavtaler kan være utfordrende, men KS er i dialog med fylkeskommunene om egen avtale.

Overganger fra VGO til fagskole: en utfordring spesielt innen matematikk. Det er gjerne lenge siden fagskolestudenter har hatt matematikk (vg1), så møter de faget igjen på fagskolen.

Rammene rundt utdanning: NKR på 6 og 7, problemet med fagskolen som leverandør av et lavere læringsutbyttebeskrivelse enn STCW-konvensjonen legger til grunn.

Sekreteriatet videresender PowerPoint-presentasjonen som ble holdt av fagrådene til rådet.

O-11/23 Nye representanter i NFMF v/HK-dir

Alle medlemsorganisasjoner i rådet skal ha mottatt invitasjon til å oppnevne medlem for 2024/2026. De som i dag er medlem og som ønsker å fortsette bes melde sin interesse i møtet og internt i egen organisasjon.

O-12/23 Møtekalender 2024 v/HK-dir

Rådet fastsetter møtekalender for 2024. Medlem bes spille inn eventuelle seminarer/andre arrangement som påvirker kalenderen.

Malin sender forslag til møtekalender på epost.

D/12/23 Program til maritim kompetanse v/Anne Sjøvold og Harry Arne Haugen

I forslag til statsbudsjett 2024 er midler til program for maritim kompetanse fjernet. Midler har blitt overført til UH og HK-dir for å fortsette å støtte maritim utdanning. Hvilke konsekvenser kan dette ha for næringen og fagrådet?

Forskjell mellom utdanningssektorene: i UH går midlene over rammebudsjett, i høyere yrkesfaglig utdanning går midlene til utviklingsmidlene, som er konkurranseutsatt.

Konsortiet MARCOM fortsetter, og noen prosjekter fortsetter i 2024. Anne ber om en tilbakemelding fra institusjonene.

Før MARCOM var det ikke noe samarbeid mellom UH og Fagskolen. Det er nå etablert et samarbeid, men det må fortsettes å jobbes videre med. Det største tapet er mangel på møteplasser (konferanse) mellom UH og fagskole. Disse møteplassene har bidratt til økt kvalitet i maritim utdanning.

Når midlene er konkurranseutsatt, vil det bidra til en kvalitetsforringelse. Dette vil nok gå ut over de små fagskolene først. Konferansen MARCOM/Program for maritim kompetanse midler har finansiert har vært svært viktig for sektoren, og det er et stort tap dersom den blir borte.

Maritim utdanning står i fare for å bli lagt ned ved offentlige fagskoler pga. manglende finansiering, mens næringen sier de trenger denne kompetansen.

Dette er en reell bekymring i sektoren. Konsekvensene av å miste program for maritim kompetanse, samt underfinansieringen av fagskolene som tilbyr maritim utdanning, må formidles til beslutningstakere.

Et skriv må være klart snarest for MARCOM II, nytt brev for overordnet finansiering og tilstand i sektoren sendes på nyåret.

Vedtak: Rådet uttaler seg om forslag til statsbudsjett.

Harry Arne Haugen, Anne Sjøvold, Morten Kveim og Karin Gjerløw Høidahl ser på dette.

D-13/23 Kompetanse og beredskap i maritim og teknisk næring v/Harry Arne Haugen
Arbeids- og næringslivet mangler folk med rett kompetanse innen sikkerhet og beredskap i maritime og tekniske fag. Eksempler er Melkøya, ferjer som er underbemannet, bedrifter som må stenge i helgene o.l. Hvordan er egentlig virkelighetsbeskrivelsen, og hvordan kan faktiske behov formidles til beslutningstakere?

(fortsettelse av forrige sak) Brev)

Formelt kan ikke fagskolen sette krav om forkurs, kan departementet endre

Beredskap er førstehjelp, brann og redning når det gjelder nye energiformer o.l. på skip -nye og andre utfordringer enn tidligere eller på fastlandet. Det er mulig å bruke industriens beste praksis som undervisningsmaterieell, og viktig å få fornyet undervisningen etter dette.

Det er en sikkerhetsutfordring at færre har kompetanse innen beredskap, altså at det utdannes for få på fagskolenivå.

D-14/23 Dimensjonering i VGO og Fagskolen v/Morten Kveim

Hvordan samsvarer antall elever i VGO og studenter i HYU med behovet i arbeidslivet?

Hva er bakgrunnen for små klasser i fagskolestudier -hvor starter problemet? Rekruttering fra VGO? Synlighet og PR -er det midler til dette? Hva er faktisk behov? (NAV/NHO Sjøfart)

Studenttallet går ned i fagskolen, mens arbeidslivet trenger kompetanse. Hvordan kan fagskolene tilby utdanninger som arbeidstakere kan gjennomføre mens de er i jobb? Løsningen kan være mer fleksibilitet i utdanningene som tilbys. Men hvem skal utvikle disse utdanningene og løpene? Det er for få ressurser hos fagskolene til å gjøre dette.

Samtidig er synliggjøring av behov i arbeidslivet og jobbmuligheter underkommunisert til samfunnet generelt - kan fagrådet samarbeide bedre for å drive kommunikasjons og rekrutteringsarbeid?

Rekruttering til maritim utdanning er en utfordring både nasjonalt og internasjonalt.

Samtidig er det et stort behov i næringen for arbeidskraft, spesielt trengs det å få voksne inn til næringen (matros). Gjennom bransjeprogrammet og voksenopplæring har flere fått mulighet til å velge om etter tidligere yrkesvalg. Etter- og videreutdanning er sentral i å dekke kompetansebehovet i næringen, og trenger mer fokus. Det må være ulike veier til og i utdanningen -her kan blant annet opplæringskontor og lærlinger brukes mer.

Lokalt: Rekrutteringen til VGO må økes

Regionalt: Det må rekrutteres til fagskolene og fokuseres på næringen fra fylkeskommunene.

Nasjonalt: Det må arbeides strategisk opp mot beslutningstakerne og organisasjonene i arbeidslivet. Det er viktig å avklare hvem som kan gjøre hva, og få en klar rolleavklaring.

Via undersøkelser og besøk på skolene ligger det noen flaskehals for rekruttering -en av dem Stipendordninger. Det er viktig at alle i næringen samarbeider for å sikre rekruttering til maritim næring; innenriksrederi, sjømannsorganisasjonene og rederiforbundene. Det må være karriereplanlegging i alle ledd, slik at det synliggjøres hvor en kan gå videre innen maritim næring. Det arbeides med synlighet- og rekrutteringskampanje i Maritimt forum og Norges Rederiforbund: Rederiforbundets arbeid med kompetanse og rekruttering

Utfordringer rundt rekruttering:

Fylkeskommunene tar ikke opp flere enn gitte plasser i VGO innen maritime utdanninger, selv om de har flere søkere. Dette pga mangel av finansiering. (Knytt dette til lovkrav i forrige sak)

En annen utfordring er konkurransen om arbeidskraft, som kommer til å bli enda sterkere. Hvordan kvalifisere internasjonalt sjøfolk, og hvordan motivere ansatte i næringen i dag til å ta videreutdanning?

Søkere til videregående opplæring – utdanningsprogram (udir.no)

Vedtak: Morten Kveim ser nærmere på tallene og legger frem sak på neste møte.

D-15/23 Bærekraftig finansiering v/Harry Arne Haugen

Kostnad av maritim utdanning -finansieringsordningen reflekterer ikke behovene i virkeligheten. Bør det innføres en finansieringsorden som tilsvarer slik det er i UH-sektoren, med ulike rammer for ulike studier? Finansiering over statsbudsjettet for 2024 er foreslått til 86.000 Kr/ heltidsekvivalent. Brorparten av de maritime utdanningstilbudene er heltidstilbud så vi kan gå ut fra at alle er heltidsstudenter.

Hvor lenge går det før fylkeskommunene velger å prioritere finansiering av andre studietilbud som også mangler kompetanse og som er mye billigere å drifte?

Fagskolen i Nords utdanning i Tromsø:

Staten gir 86 000 per student. Fylket må bidra med 120 00 per student. Fylket må prioritere mellom mange områder.

Deloitte varslet om en underfinansiering i sektoren.

Maritim utdanning ligger i en risikosone, med stor risiko for å dø ut dersom ikke grep blir gjort for å sikre finansiering og rekruttering.

Dette er direkte i strid med arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft, og er et beredskap- og sikkerhetsproblem.

Finansieringen i sektoren har blitt lavere de siste tiårene. Maritime fag har blitt nedprioritert, mens de rimeligere utdanningene blir prioritert. Nedlegging av Program for maritim kompetanse er problematisk også i denne sammenheng. Det er viktig å få synliggjort underfinansieringen til beslutningstakerne. Konkrete tall og konsekvenser, samt hva som må gjøres, må legges frem av fagrådet.

Det er viktig å skille mellom midler til drift og utviklingsmidler. Det er mangel på penger til drift hos fylkeskommunene. Dette gjelder både på VGO og innen fagskoleutdanning i maritime fag. Kanskje kan en finansieringsordning for fagskolesektoren som ligner på UHs være hensiktsmessig å se på; en student ved maritim utdanning på fagskole koster mer enn en student på f.eks. administrasjon.

Vedtak: Harry Arne Haugen utarbeider et skriv, og kombinerer dette med de andre sakene.

Eventuelt:

Arbeidsgruppen innen NKR/STCW sender informasjon til Nasjonalt fagskoleråd innen 5.januar 2024.

VEDLEGG:

Dekksoffisersutdanningen	Eksempel Tromsø vår 2024			
Midler fra HK-DIR			kr	86 000
	Sum Kostnad	Antall studenter	Kr/student	
Kostnader simulatorvedlikehold og service	950000	45	kr	22 378
Kostnader IMO 80			kr	16 642
Kostnader medisinkurs			kr	5 565
Kostnader GMDS sertifiser			kr	2 120
Kostnader nett/ IKT / annen infrastruktur			kr	2 120
ADM/renhold/vaktmester mv/lønn IKT	1300000	45	kr	30 622
Rest til lærerlønn			kr	6 553
Lærerlønn inkludert sosiale kostnader: (5,5 stillinger)	5379660	45	kr	119 548
Lønn avdelingsleder 1/2 stilling	561000	45	kr	12 467
Finansiering over fylkets frie midler			kr	125 462

Fra chat:

Nye retningslinjer i STCW:

STCW training provisions on bullying and harassment in the maritime sector, including sexual assault and sexual harassment (SASH) approved

MSC approved, for subsequent adoption at MSC 108, draft amendments to the Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW) Code, to prevent and respond to bullying and harassment in the maritime sector, including sexual assault and sexual harassment (SASH).

These draft amendments will also be considered at the next meeting of the joint ILO/IMO Tripartite Working Group to Identify and Address Seafarers' Issues and the Human Element (JTWG), before their adoption.

The new provisions will apply to all seafarers by means of amendments to the **STCW Code, table A-VI/1-4** (Specification of minimum standard of competence in personal safety and social responsibilities).

4.7.1 Om artikkel 13

Artikkel 13 gjelder «obligatorisk utdanning». Bestemmelsen *forplikter medlemsstatene* til å sikre at utdanning som arbeidsgiver plikter å tilby arbeidstaker etter *EU-retten, nasjonal rett eller tariffavtaler, skal være gratis for arbeidstakeren, telle som arbeidstid og så langt som mulig foregå i arbeidstiden*. Av fortalen avsnitt 37 fremgår det at formålet er å sikre rett til slik utdanning på like vilkår, også for arbeidstakere med atypiske ansettelsesforhold.

4.7.2 Gjeldende rett Skipssikkerhetsloven og skipsarbeidsloven utgjør til sammen arbeidsmiljølovgivningen til sjøs, og skal til sammen sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Se punkt 2.2.2 om gjeldende rett under artikkel 1 ovenfor. *Skipssikkerhetsloven, med tilhørende forskrifter, har bestemmelser som direkte forplikter rederiet til å påse at arbeidstaker tilbys opplæring, øvelser og instruksjon.* Skipsarbeidsloven har bestemmelser som indirekte forplikter arbeidsgiver til å gi den opplæring som er nødvendig for at arbeidstaker skal være i stand til å utføre jobben.